

**НАПАДИ НА ОСВІТУ
В УМОВАХ ЗБРОЙНОГО
КОНФЛІКТУ
2020**

Глобальна коаліція із захисту

навчальних закладів від нападів

Дане дослідження опубліковано Глобальною коаліцією із захисту освіти від нападів (GCPREA), яка була сформована в 2010 році організаціями, що працюють в галузі освіти в надзвичайних ситуаціях і конфліктних ситуаціях, вищої освіти, захисту та міжнародного права і гуманітарного права, які були стурбовані триваючими нападами на навчальні установи, їхніх учнів і персонал у країнах, де відбуваються конфлікти і відсутня безпека.

GCPREA - це коаліція організацій, до якої входять: співголови «Human Rights Watch» і «Save the Children», Рада з надання допомоги вченим у небезпеці (Cara), Інститут міжнародної освіти (IIE), Управління Верховного комісара ООН у справах біженців. (УВКБ ООН), Фонд «Освіта понад усе» (EAA), Міжнародний план, Дитячий фонд Організації Об'єднаних Націй (ЮНІСЕФ) та Організація Об'єднаних Націй з питань освіти, науки і культури (ЮНЕСКО). GCPREA - це проект «Tides Center», некомерційної організації 501(c)(3).

«Напади на освіту в умовах збройного конфлікту 2020» є результатом незалежних досліджень, проведених GCPREA. Дана доповідь не залежить від окремих організацій-членів Керівного комітету GCPREA і не обов'язково відображає точку зору організацій-членів Керівного комітету.

eua2020.protectingeducation.org

АВТОРИ

Провідний науковий співробітник: Маріка Цолакис
Науковий співробітник: Джером Марстон
Колишній директор з науки: Емі Капіт
За сприянням наукових співробітників і авторів:
Еллісон Балкольм, Ліліан Сервантес Пачеко,
Крістін Чой, Алекс Ферт, Айшварія Хурана,
Фелісіті Пірс, Нахір де ла Сільва, Крістофер Сфеціос,
Дельфін Старр, Стефан Вальцер-Гольдфельд
і Амайя Ядав.
Редактор: Фелісіті Пірс
Дизайнер: Рафаель Хіменес

ПОДЯКА

GCPREA вдячні членам свого Секретаріату, членам робочих груп і Керівного комітету, які надали коментарі та рекомендації стосовно даного проекту, а також співробітникам і консультантам організацій-членів, які розглянули і прокоментували довідкову інформацію про країни.

Величезну підтримку проекту «напади на освіту в умовах збройного конфлікту 2020» надали Фонд «Освіта понад усе» (Education above all), «Освіта не може чекати» (Education cannot wait), Міністерство закордонних справ Норвегії і анонімний спонсор. «Освіта понад усе» працюють над запобіганням нападам на навчальні установи і є партнером GCPREA з 2011 року.

Norwegian Ministry
of Foreign Affairs

НАПАДИ НА ОСВІТУ В УМОВАХ ЗБРОЙНОГО КОНФЛІКТУ 2020

Глобальне дослідження нападів на школи, університети,
їхніх учнів/студентів та співробітників, 2017-2019

ЗМІСТ

Абревіатури.....	4
Короткий огляд.....	6
Довідкова інформація про Україну.....	22
Примітки.....	27

АБРЕВІАТУРИ

AA	Аракська армія (М'янма)	EPL	Національно-визвольна армія (національно-визвольна армія) (Колумбія)
ABVP	Всеіндійська студентська рада	ERW	Вибухонебезпечні залишки війни
ACAT	Громадська організація «Християни проти тортур і дитячого рабства» (Бурунді)	ESMAD	Мобільний загін, призначений для боротьби з заворушеннями (Колумбія)
ACLEDE	Проект визначення місця розташування збройних конфліктів і подій	ЕС	Європейський Союз
ACT	Альянс учителів (Філіппіни)	FARC-EP	Револьюційні збройні сили Колумбії — Армія народу
AFP	Агентство «Франс Прес»	FARDC	Збройні сили Демократичної республіки Конго
AFP	Збройні сили Філіппін	FATA	Федерально керовані племенні території (Пакистан)
AGC	Об'єднані сили самооборони Колумбії	FETÖ	Фетуллахістська терористична організація
AMISOM	Місія Африканського союзу в Сомалі	FFP	Фонд миру
AMU	Алігархський мусульманський університет	FLM	Фронт визволення Макіна (Малі)
APRODH	Бурундійська асоціація захисту прав людини і прав ув'язнених	FNL	Національні визвольні сили (Бурунді)
AQIM	Аль-Каїда в країнах ісламського Магрибу (Буркіна-Фасо і Малі)	FPRC	Народний фронт відродження Центральноафриканської республіки
ASPUFI	Асоціація професорів в університетах, факультетах та вищих навчальних закладах Судану	FUOYE	Федеральний університет, Ойс-Екіті
AU	Африканський союз	GATIA	Група самооборони туарегів племені імгад і їх союзників (Нігер)
BARMM	Бангсаморський автономний район в мусульманському Мінданао (Філіппіни)	GCA	Райони, контрольовані державою (Україна)
BBC	Британська мовна корпорація	GCPEA	Глобальна коаліція із захисту навчальних закладів від нападів
BJP	Партія Бхаратія Джаната (Індія)	GDP	Валовий внутрішній продукт
BRN	Національний революційний фронт (Таїланд)	GIEI	Міждисциплінарна група незалежних експертів
CAAC	Діти і збройні конфлікти	GNA	Уряд національної згоди (Лівія)
CADHA	Африканська координація з прав людини для армій	GTD	Глобальна база даних з тероризму
CAR	Центрально-Африканська республіка	HI	Людство і інклюзія
Cara	Рада з надання допомоги вченим у небезпеці	NKUST	Гонконгський університет наук і технологій
CEA	Центр альтернативного навчання	HRANA	Інформаційне правозахисне агентство
CEDAW	Конвенція про ліквідацію всіх форм дискримінації стосовно жінок	HRC	Рада з прав людини
CESCR	Комітет ООН з економічних, соціальних і культурних прав	IACHR	Міжамериканська комісія з прав людини
CIMP	Проект моніторингу цивільного впливу	IASC	Міжвідомчий постійний комітет
CJTF	Об'єднана громадянська цільова група (Нігерія)	ICAHN	Ізраїльський комітет проти знесення будинків
CNDD-FDD	Національна рада на захист демократії - Сили на захист демократії (Бурунді)	ICC	Міжнародний кримінальний суд
CNN	Мережа кабельного мовлення	ICCPR-OP2	Другий Факультативний протокол до Міжнародного пакту про громадянські і політичні права
COALICO	Коаліція проти участі дітей і молоді у збройних конфліктах в Колумбії	ICG	Міжнародна кризова група
CONASUR	Національна рада з надання допомоги та реабілітації при виникненні надзвичайних ситуацій	ICRC	Міжнародний Комітет Червоного Хреста
CPN-M	Комуністична партія Непалу (маоїстська) (Непал)	IDPs	Внутрішньо переміщені особи
CPT	Християнські миротворчі команди	IEDs	Саморобні вибухові пристрої
CRC	Дитячий реабілітаційний центр	IEP	Інститут економіки і миру
CU	Університет Чулалонгкорн	IHL	Міжнародне гуманітарне право
DfID	Департамент міжнародного співробітництва	INEE	Міжвідомча мережа з освіти у надзвичайних ситуаціях
DRC	Демократична Республіка Конго	INSEC	Сервісний центр неформального сектора (Непал)
ECHO	Гуманітарна допомога Євросоюзу і цивільний захист	IOM	Міжнародна організація з міграції
ECW	Освіта не може чекати	IRGC	Корпус вартових ісламської революції (Іран)
EIEWG	Робоча група з освіти у надзвичайних ситуаціях	IS	«Ісламська держава»
ELN	Національно-визвольна армія (Колумбія)	ISIL	«Ісламська держава Іраку і Леванту»
EMIS	Інформаційна система управління освітою	ISACS	Міжнародні стандарти контролю за стрілецькою зброєю
		ISAF	Міжнародні сили сприяння безпеці
		ISF	Сили безпеки Іраку
		ISF	Сили безпеки Ізраїлю

НАПАДИ НА ОСВІТУ В УМОВАХ ЗБРОЙНОГО КОНФЛІКТУ 2020

ISGS	Ісламська держава у Великій Сахарі	SDGs	Цілі в галузі сталого розвитку
ISKP	«Ісламська держава Вілаят Хорасан» (Афганістан)	SLECG	Вільна профспілка викладачів і дослідників (Гвінея)
ITTA	Профспілка викладачів з Ірану	SLM/A-Nur	Суданський народно-визвольний рух / Аль Нур
JAS	Джамаату ахліс Сунна Ліддааваті валь-Джихад	SMM	Спеціальна моніторингова місія
JeM	Джайш-е-Мухаммад (Пакистан і Індія)	SNNP	Регіон Південних національностей, народностей і народів (Ефіопія)
JMI	Джамія Міллія Ісламія	SOS	Мережа «Врятуйте наші школи» (Філіппіни)
JNIM	Група підтримки ісламу і мусульман (Джамаат Нусрат уль Іслам валь - Муслімін (Буркіна-Фасо, Малі та Нігер)	SPLA	Народно-визвольна армія Судану
		SPLA-IO (RM)	Народно-визвольна армія Судану (в опозиції)
JSWG	Група підтримки робочих компаній «Jasic»	SPLM-N	Народно-визвольний рух Судану (Північ)
JTMM-G	Джанатантрік Тераі Мукті Морча Гоіт (Непал)	SRSR CAAC	Спеціальний представник Генерального секретаря з питань про дітей і збройні конфлікти
KSA	Курдське самоврядування	SSD	Декларація про безпечні школи
LGBT	Лесбійки, геї, бісексуали і трансгендерні	SSPDF	Народні сили оборони Південного Судану
LNA	Лівійська національна армія	SSPPF	Народно-патріотичний фронт Південного Судану
MARTE	Управління з вибухових пристроїв (Колумбія)	START	Вивчення тероризму і протидія тероризму
METU	Близькосхідний технічний університет	STC	Південна перехідна рада (Ємен)
MFSAC	Комітет дій студентів медичного факультету	TTP	Техрік-е Талібан Пакистан
MINUSCA	Багатопрофільна комплексна місія ООН зі стабілізації в Центральноафриканській Республіці	UAF	Збройні сили України
MINUSMA	Багатопрофільна комплексна місія ООН зі стабілізації у Малі	UCA	Центральноамериканський університет
MoE	Міністерство освіти	UCDP	Упсальська програма даних про конфлікти
MONUSCO	Місія ООН зі стабілізації у Демократичній Республіці Конго	UCG	Католицький університет Грабена
MPC	Патріотичний рух за Центральну Африку	UIS	Інститут статистики ЮНЕСКО
MRM	Механізм спостереження і звітності	UN	Організація Об'єднаних Націй
MS-13	Мара Сальватруча (Центральна Америка)	UNA	Національний аграрний університет
MSA	Рух за порятунк Азавада (Нігер)	UNAMA	Місії ООН зі сприяння Афганістану
NAS	Фронт національного порятунку (Південний Судан)	UNAMI	Місія ООН зі сприяння Іраку
NDS	Управління національної безпеки (Афганістан)		
NGCA	Райони, які не контролюються державою (Україна)	UNAN-Манагуа	Національний автономний університет Нікарагуа-Манагуа
NGOs	Неурядова організація	UNCASA	Координаційний комітет ООН зі стрілецької зброї
NISS	Національна розвідувальна служба безпеки	UN CTFMRM	Країнова цільова група ООН зі спостереження і звітності
NPA	Нова народна армія (Філіппіни)	UNDSS	Департамент з питань охорони та безпеки
NRC	Норвезька рада у справах біженців	UNESCO	ООН з питань освіти, науки і культури
OCHA	Управління з координації гуманітарних питань	UNFPA	Фонд ООН в області
OHCHR	Управління Верховного комісара з прав людини	UNHCR	Верховний комісар ООН у справах біженців
OLF	Фронт визволення Оромо (Ефіопія)	UNICEF	Дитячий фонд ООН
ONLF	Фронт національного звільнення Огаден (Ефіопія)	UNJHRO	Об'єднане відділення ООН з прав людини
OSCE	Організація з безпеки і співробітництва в Європі	UNMISS	Місія ООН у Республіці Південний Судан
OVV	Венесуельська обсерваторія з боротьби з насильством	UNRWA	Близькосхідне агентство ООН для допомоги палестинським біженцям і організації робіт
PKK	Робоча партія Курдистану	UNSMIL	Місія ООН з підтримки у Лівії
PMF	Народні мобілізаційні сили (Ірак)	UPC	Союз за мир в Центральноафриканській Республіці
PRIO	Інститут досліджень миру Осло	UXO	Нерозірвані боєприпаси
PTA	«Закон про запобігання тероризму» (Шрі-Ланка)	VOA	Голос Америки
R-ARCSS	Оновлена Угода про врегулювання конфлікту в Республіці Південний Судан	YPG	Народний підрозділ захисту (Сирія)
RFI	Радіо «Франс Інтернешнл»	YPJ	Загони жіночої самооборони (Сирія)
RMP	Аграрні місіонери Філіппін	WOLA	Вашингтонський офіс з Латинської Америки
RSF	Сили швидкої допомоги	XUAR	Сінцзян-Уйгурський автономний район
RSS	Раштрія сваямсевак сангх (Союз добровільних слуг Батьківщини) (Індія)		
SAF	Збройні сили Судану		
SAITM	Південноазійський технологічний інститут		

КОРОТКИЙ ОГЛЯД

“ Мій тато каже, що купить мені іграшки і принесе мені новий портфель. Але я не хочу новий портфель. Я ненавиджу портфелі. Я не хочу проходити поруч з автобусом. Я ненавиджу автобуси, я ненавиджу школу і не можу спати. Я бачу своїх друзів уві сні, які благають мене врятувати їх. Так що тепер я буду сидіти вдома ”

МОХТАР, 8 РОКІВ
ЯКИЙ УЦІЛІВ ПІСЛЯ АВІАУДАРУ ПО ШКІЛЬНОМУ АВТОБУСУ
9 СЕРПНЯ 2018 р. В ЄМЕНИ¹

Хлопчики оглядають уламки шкільного автобуса, в якому в результаті авіаудару 9 серпня 2018 р. загинули щонайменше 30 дітей, провінція Саада, Ємен.
© 2018 Наїф Рахма/«Рейтер»

Вранці 9 серпня 2018 р. більше 50 учнів релігійної школи сіли в шкільний автобус і вирушили на екскурсію до релігійної святині та кладовища недалеко від Сааді в північному Ємені, керованому хуситами. Як і діти в усьому світі, які вирушають на шкільну екскурсію, вони знімали один одного на мобільні телефони і махали на прощання батькам через вікна автобуса. Був присутній дорослий супроводжуючий, який відмічав імена червоною ручкою. Рюкзаки були наповнені їжею і кишеньковими грошима від батьків.²

Лише через кілька годин шкільна екскурсія перетворилася в абсолютно іншу сцену, в якій ніколи не повинен брати участь жоден учитель чи учень. Коли автобус зупинився на ринку Дах'ян, щоб школярі могли купити воду, з боку коаліції, керованої Саудівською Аравією в Ємені, автобус піддався авіаудару.³ У результаті даного нападу загинули щонайменше 51 особа,⁴ в тому числі 26 учнів і чотири вчителі, і поранені ще 19 учнів і вчителів, за даними «Human Rights Watch» (неурядова організація, яка здійснює моніторинг, розслідування і документування порушень прав людини).⁵

Через тиждень учні знову вирушили всі разом на кладовище, але на цей раз для того, щоб бути присутніми на похоронах своїх однокласників.⁶ Через рік після нападу ЗМІ та неурядові організації (НУО) виявили, що учні, вчителі та місцеве населення все ще борються з руйнівним впливом нападу на їхній фізичний і психічний стан.⁷

І все ж жертвами даного авіаудару стала лише невелика частина учнів, вчителів та навчальних закладів Ємену, які постраждали від нападів на навчальні установи, оскільки війна там тривала вже шостий рік. **Глобальна коаліція із захисту освіти від нападів на навчальні установи (ГСРЕА) встановила, що в період з 2015 до 2019 рр. в Ємені щодня реєструвався в середньому один напад на навчальний заклад, тобто більше 2000 інцидентів за п'ятирічний період.** Дані напади зачепили усі рівні системи освіти і порушили право на освіту та інші права людини учнів, вчителів та працівників освітньої сфери.

ГСРЕА встановила, що в період з 2015 до 2019 рр. Ємен був однією з країн, що найбільш постраждали від нападів на навчальні установи та від використання шкіл та університетів у військових цілях. Протягом даного періоду тій чи іншій формі насильства піддавалися учні, вчителі, працівники освітньої сфери, а також навчальні установи, які їх обслуговували, щонайменше в 92 країнах і у всіх регіонах світу.

У період з 2015 до 2019 рр. ГСРЕА збирила понад 11 000 повідомлень про напади на навчальні установи або використання навчальних закладів у всьому світі. Дані інциденти завдали шкоди більше 22 000 учнів, вчителів та працівників сфери освіти. У доповіді «Напади на освіту в умовах збройного конфлікту 2018» зафіксовано 12 700 нападів на навчальні установи у період з 2013 до 2017 рр. Незважаючи на те, що в період 2015-2019 рр. загальна кількість зареєстрованих нападів скоротилася, у доповіді «Напади на освіту в умовах збройного конфлікту 2020» детально розповідається про те, як з моменту подання останньої доповіді виникали напади в нових географічних регіонах, і збільшувалася кількість нападів в інших регіонах.

У доповіді «Напади на освіту в умовах збройного конфлікту 2020» зафіксовані напади на навчальні установи в ситуаціях збройного конфлікту і відсутності безпеки в період з 1 січня 2017 р. по 31 грудня 2019 р. У кожній з 37 країн, представлених у доповіді «Напади на освіту в умовах збройного конфлікту 2020», було зареєстровано щонайменше десять повідомлень про напади на навчальні установи або їх використання у

Дівчатка на уроці в класній кімнаті, зруйнованій авіаударами в Таїзі, Ємен.

© 2019 UNICEF/Абдулазіз Аль-Сабрі

військових цілях в 2017 і 2018 рр. Крім того, в розділах «Глобальний огляд» і «Короткий огляд» проаналізовані тенденції за п'ятирічний період з 2015 до 2019 рр. для того, щоб спростити порівняння з п'ятирічним періодом зі звіту «Напади на освіту в умовах збройного конфлікту в 2018».

Напади на навчальні установи приймають різні форми і можуть здійснюватися з політичних, військових, ідеологічних, сектантських, етнічних чи релігійних причин. У деяких випадках для того, щоб пошкодити або зруйнувати шкільні або університетські будівлі, нападники використовують зброю вибухового типу, навмисний підпал або артилерійський вогонь. В інших випадках нападники нападають безпосередньо на учнів і працівників сфери освіти, застосовуючи силу або погрожуючи застосуванням сили, включаючи сексуальне насильство. Збройні сили, правоохоронні органи, інші органи державної безпеки і недержавні збройні групи також використовують школи і університети у військових цілях, іноді в той час, як учні та вчителі продовжують їх відвідувати, або використовують школи або шкільні маршрути для вербування дітей до своїх груп. Такі напади мають руйнівні наслідки для життя людей, систем освіти і довгострокового миру і розвитку.

Довідкова інформація про країни 2017 -2019 рр.

У доповіді «Напади на освіту в умовах збройного конфлікту 2020» описується насильство і погрози насильства стосовно учнів, вчителів, викладачів і працівників сфери освіти, а також використання шкіл і університетів у військових цілях в 37 країнах, де GCPEA задокументувала щонайменше 10 повідомлень про напади на навчальні установи за перші два роки звітного періоду:

Афганістан	Нікарагуа
Буркіна-Фасо	Нігер
Бурунді	Нігерія
Камерун	Палестина
Центрально-Африканська республіка	Пакистан
Китай	Філіппіни
Колумбія	Шрі Ланка
Демократична Республіка Конго	Сомалі
Єгипет	Південна Африка
Ефіопія	Південний Судан
Гвінея	Судан
Індія	Сирія
Іран	Таїланд
Ірак	Туреччина
Кенія	Уганда
Лівія	Україна
Малі	Венесуела
М'янма	Ємен
Непал	

У доповіді «Напади на освіту в умовах збройного конфлікту» простежується п'ять типів нападів на навчальні установи, а також їх використання у військових цілях:

- Напади на школи
- Напади на учнів, вчителів та інших працівників сфери освіти
- Використання шкіл та університетів у військових цілях
- Вербівка дітей в школі або по дорозі до/зі школи
- Сексуальне насильство в школі чи університеті або по дорозі до школи/університету або зі школи/університету
- Напади на вищі навчальні заклади

У цьому короткому огляді висвітлені основні тенденції кожного з даних типів в період з 2015 до 2019 рр.

26 червня 2019 р. школярі беруть участь у навчаннях з можливих несподіваних нападів, оскільки вони практикують укриття і евакуацію на випадок збройного нападу на їхню класну кімнату в Дорі, Буркіна-Фасо.

© UNICEF/UN0329269/Біндра

КОРОТКИЙ ОГЛЯД (2015-2019)

Напади на школи

Понад дві третини нападів на навчальні установи в період з 2015 до 2019 рр., або більш ніж 7300 інцидентів, - це безпосередні напади на школи. Дані напади включали в себе навмисне або фактичне застосування сили збройними силами, правоохоронними органами, іншими органами державної безпеки і недержавними збройними групами відносно шкільної інфраструктури, включаючи навмисні підпали, застосування імпровізованих вибухових пристроїв, авіаудари, наземні удари, рейди і мародерство. Найбільша кількість нападів на школи відбулася в країнах **Демократична Республіка Конго (ДРК)** і **Ємен**, у кожній з них було зареєстровано понад 1500 інцидентів в період з 2015 до 2019 рр. Навчальні заклади в Ємені постраждали від повітряних ударів, наземних ударів, артилерійського вогню або мінометних обстрілів, школи пошкоджені або зруйновані, особливо в мухафазах Аль-Худайда і

Таїз.⁸ У **ДРК**, включаючи більший регіон Касаї, а також провінції Танганьїка та Ітурі, де протягом даного періоду було зроблено сотні нападів, збройні сили і недержавні збройні групи пошкодили і зруйнували школи.

Афганістан, Палестина і Сирія сильно постраждали від нападів на школи, і за період 2015-2019 рр. було зареєстровано від 500 до 999 інцидентів. В Афганістані кількість нападів на школи досягла максимуму в 2018 р, коли понад 100 шкіл піддавалися погрозам, умисним підпалам, використанню вибухових пристроїв та інших форм насильства, а також використовувалися в якості виборчих дільниць під час загальних виборів.

У **Сирії** в період з 2013 до 2019 рр. Організацією Об'єднаних Націй було встановлено, що 40 відсотків шкіл країни були пошкоджені або зруйновані.⁹ Тільки за перші три квартали 2019 р. ООН підтвердили 145 нападів на школи.¹⁰

“Школа була метою”

24 листопада 2018 року організація «Human Rights Watch» і ООН встановили, що проурядові сили в Сирії запустили три мінометних снаряди у початкову школу Аль-Хансаа в Джарджаназе, Ідліб-Гувер-норат, в Сирії. На той момент там перебувало близько 200 учнів у віці від 8 до 13 років. У результаті нападу загинули один учитель і п'ять учнів, ще дев'ять учнів отримали поранення, і було пошкоджено будівлю школи.

«Звук вибуху, це перший раз, коли ми чуємо щось подібне, воно було величезним, дуже, дуже страшним і боліло», - сказав співробітник школи для «Human Rights Watch». «Ми намагалися контролювати ситуацію. Ми розмістили всіх між двома будівлями. Ми закрили двері, ми не хотіли відпускати їх на вулицю. Однак, деякі пішли разом з учителем, і другий [снаряд] впав туди, де вони перебували, на відстані 25 метрів. Школа була метою.»

Після нападу на школу і подальших нападів на місто багато жителів втекли, змусивши закрити школу. Один адміністратор школи сказав «Human Rights Watch»: «Там нікого не залишилося. Якщо немає громадян і немає учнів, хто відкриє школи?»

Фермер оглядає руїни школи для дівчаток, яка була однією з 14 шкіл, підпалених за одну ніч в 2018 р. у районі Гілгіт-Балтистан в Пакистані.

© 2018/ Даніал Шах

Напади на учнів, вчителів та інших працівників сфери освіти

У період з 2015 до 2019 рр. у всіх 37 представлених країнах збройні сили, правоохоронні органи, інші органи державної безпеки і недержавні збройні групи вбили, поранили, викрали, погрожували, заарештували і утримували понад 8000 учнів, вчителів та інших працівників шкіл. Такі напади були або направлені безпосередньо на школярів і співробітників через їх статус учнів, вчителів чи працівників сфери освіти, або мали конкретний вплив на них.

Найбільшу кількість вчителів і учнів, які постраждали від безпосередніх нападів, було зареєстровано в **Афганістані, Камеруні, Палестині і на Філіппінах**. У **Камеруні** збройні групи сепаратистів погрожували, викрадали, били і в деяких випадках вбивали учнів і співробітників школи за те, що вони порушили бойкот груп системі освіти в північно-західному і південно-західному регіонах.¹¹ Під час одного з нападів, 16 лютого 2019 р., підозрювані сепаратисти викрали 170 учнів, вчителів та двох інших дітей з католицької школи в місті Кумбо, в північно-західному регіоні. Як повідомляється, офіційні представники церкви закрили школу, виконуючи одну з умов під час ведення переговорів стосовно звільнення заручників.¹²

У західноафриканських країнах **Буркіна-Фасо, Малі та Нігер** збройні групи погрожували учителям за використання світської державної навчальної програми, що призвело до негативного впливу, а саме, до закриття тисяч шкіл в регіоні.¹³ У Колумбії GCPEA зафіксувала десятки загроз вчителям, які змусили деяких вчителів припинити свою роботу. В інших країнах, таких як **Гвінея, Іран, Пакистан і Судан**, поліція застосувала надмірну силу проти учнів і вчителів, які протестують проти політики в галузі освіти в своїх країнах, і затримала або поранила сотні людей.

“Вони тримали нас під палючим сонцем у приміщенні школи”

ООН встановила, що у М'янмі національні збройні сили, відомі як Татмадао, використовували школи в якості військових баз, казарм і місць примусового тримання і допитів в штаті Ракхайн іноді протягом декількох тижнів. Через присутність Татмадао у селах школи іноді закриваються. Людина з національної меншини штату Ракхайн повідомила, що її затримали в школі після того, як звинуватили в підтримці збройної групи Ракхайн: «Вони тримали нас під палючим сонцем у приміщенні школи, нас били стовбуром пістолета солдати Татмадао з 55-ї легкої піхотної дивізії.»¹⁶

“Кожен день ми живемо зі страхом бути атакованими і викраденими”

Учитель з Джибо, Буркіна-Фасо, розповів журналістам Le Monde, як збройні нападники викрали і вбили двох його колег. У результаті школа, в якій він працював, була закрита на два місяці, як запобіжний захід, так і тому, що місцеве населення боялося відправляти своїх дітей до школи. Школа була відкрита пізніше, але вчитель сказав: «У класі ми завжди знаходимося в стані підвищеної готовності. Найменший звук може змусити нас підстрибнути, приготуватися бігти. У деяких дітей проблеми з концентрацією уваги, у деяких травми і сняться кошмари. Кожен день ми живемо зі страхом бути атакованими і викраденими.»¹⁴

Використання шкіл та університетів у військових цілях

З 2015 до 2019 рр. використання шкіл і університетів у військових цілях зафіксовано в 33 країнах, в їх числі 27 країн, представлених в звіті: **Афганістан, Буркіна-Фасо, Бурунді, Камерун, Центральноафриканськ а Республіка (ЦАР), Колумбія, ДРК, Ефіопія, Індія, Ірак, Лівія, Малі, М'янма, Нігер, Нігерія, Пакистан, Палестина, Філіппіни, Сомалі, Південний Судан, Шрі-Ланка Судан, Сирія, Туреччина, Україна, Венесуела і Ємен.** Збройні сили і збройні групи також використовували школи в країнах, які не представлені в цьому звіті (**Індонезія, Ліван, Мозамбік, Республіка Конго, Саудівська Аравія і Зімбабве**).

“Я більше не ходив до школи”

У Камеруні учнів і вчителів, які порушили бойкот, нав'язаний сепаратистськими групами в північно-західному і південно-західному регіонах, регулярно викрадали, їм погрожували, їх ранили або вбивали. 17-річний учень розповів місцевому журналісту, що підозрювані озброєні сепаратисти «схопили мою сумку, вийняли всі мої підручники і розірвали їх на частини. Один з них, у якого на шиї був прапор «Амба» (прапор, який використовується сепаратистами), попередив мене, що, якщо мене спіймають, коли я піду до школи, вони будуть бити мене мачете. Я повернувся додому і з того дня більше не ходив до школи.»¹⁵

Вербування дітей в школі або по дорозі до/зі школи

У період з 2015 до 2019 рр. повідомлялося про вербування дітей по дорозі до школи або зі школи, щонайменше, у 16 представлених країнах: **Афганістан, Бурунді, Колумбія, ДРК, Ірак, Кенія, Нігерія, Пакистан, Філіппіни, Сомалі, Південний Судан, Сирія, Туреччина, Україна, Венесуела і Ємен.** Наприклад, в Ємені ООН підтвердила, що в 2018 р сили Хуті завербували і задіяли дітей з 20 шкіл, включаючи чотири школи для дівчаток.¹⁷ Для порівняння, у період з 2013 до 2017 рр. ГСРЕА представила звіти про вербування дітей у 18 країнах. Через проблеми, властиві збору даних такого типу, таке зниження може бути пов'язане зі змінами в доступності інформації.

Сексуальне насильство в школі чи університеті або по дорозі до школи/університету або зі школи/університету

ГСРЕА встановила, що збройні сили, правоохоронні органи, інші органи державної безпеки і недержавні збройні групи здійснювали сексуальне насильство під час або після нападів на школи, переважно над ученицями і вчителями.¹⁸ У період з 2015 до 2019 рр. ГСРЕА визначила 17 країн, в яких відбулися такі напади, в тому числі 15 з них були вже представлені раніше, а саме: **Афганістан, Бурунді, Колумбія, ДРК, Єгипет, Ірак, М'янма, Нікарагуа, Нігерія, Філіппіни, Сомалі, Південний Судан, Судан, Венесуела і Ємен.** ГСРЕА також виявила випадки сексуального насильства в школі чи університеті або по дорозі до школи/університету або зі школи/університету в **Індонезії та Зімбабве.** Аналогічним чином, у період між 2013 і 2017 рр. сексуальне насильство в школах було зареєстровано в 17 країнах.

Студентка університету Джавахарла Мехо (JNU), затримана поліцією під час протесту проти передбачуваного підвищення плати, в Нью-Делі, Індія, 18 листопада 2019 р.

© 2019 Danish Siddiqui/Рейтер

“Кожна з нас була зґвалтована ополченцем”

Під час конфлікту в районі Великого Касаї в ДРК в 2016 та 2017 рр. ГСРЕА задокументувала численні випадки сексуального насильства з боку збройних груп під час нападів і після нападів на школи. 12-річна дівчинка розповіла, як ополченці ґвалтували дівчаток, коли вони бігли зі школи в 2017 році: «15 квітня ми були в школі і чули, що наближається ополчення. Прийшли вчителі і сказали нам втікати. Ми всі вибігли, але ми не знали, куди прямувати. [...]. Ми сховалися в кущі, але ополченці зловили нас [п'ятеро дівчат]. Вони сказали, що хочуть, щоб ми приєдналися до ополчення і пройшли обряд хрещення, але ми опиралися. Тоді мене і моїх однокласниць зґвалтували. Кожна з нас була зґвалтована ополченцем.»¹⁹

Сексуальне насильство з боку озброєних сил, правоохоронних органів, інших органів державної безпеки і недержавних збройних груп в школах або університетах, або по дорозі в школу/університет, або зі школи/університету, залишалося однією з найскладніших областей для збору даних. Клеймо ганьби, пов'язане з сексуальним насильством, не дозволяло тим, хто вижив, як дітям, так і дорослим, повідомляти про ці напади. Коли повідомляється про даний тип насильства, інформація про місце подій включається рідко, що ускладнює визначення того, чи відбувалося це в школі або уздовж шкільних маршрутів.

Напади на вищі навчальні заклади

У період з 2015 до 2019 рр. ГСРЕА виявила понад 1200 повідомлень про напади на вищі навчальні заклади, їх студентів і співробітників у всіх представлених країнах, крім однієї. З них 75 відсотків були пов'язані зі збройними силами, правоохоронними органами або збройними формуваннями, які затримували, арештовували або застосовували надмірну силу проти студентів або співробітників університетів. Найбільш широко про дані інциденти повідомлялося в **Ефіопії, Колумбії, Індії, Нікарагуа, Палестині, Судані, Туреччині і Венесуелі**. В **Індії, Судані та Туреччині** понад 1000 студентів і співробітників університетів були поранені, вбиті або затримані в результаті таких нападів.

Решта 25 відсотків нападів на вищі навчальні заклади, понад 300 зареєстрованих інцидентів в період з 2015 до 2019 рр., були пов'язані з нападами на приміщення університетів. Сюди відносяться навмисні підпали, використання вибухових пристроїв і рейди з боку збройних сил, правоохоронних органів, інших органів державної безпеки або недержавних збройних груп. Про напади на вищі навчальні заклади в даний період найчастіше повідомлялося в Ємені, коли ООН, неурядові організації та джерела в ЗМІ повідомляли про більш ніж 130 нападів на вищі навчальні заклади, часто через обстріли, застосування вибухових речовин або авіаударів.

Студенти на заняттях в районі Жарі, провінція Хандагар, Афганістан. Багато шкільних будівель було зруйновано від авіаударів, в результаті чого класні кімнати були обстріляні і зрешечені. Частина школи як і раніше зайнята місцевою поліцією.

© 2019 Стефані Глинські

Гендерна динаміка нападів на навчальні установи

У період з 2015 до 2019 рр. GCPEA встановила, що жінки і дівчатка піддаються безпосередньому нападу або більше підпадають ризику постраждати від нападів через свою стать, щонайменше, у 21 країні з 37: **Афганістан, Бурунді, Колумбія, ДРК, Єгипет, Індія, Іран, Ірак, Лівія, М'янма, Нікарагуа, Нігерія, Пакистан, Філіппіни, Сомалі, Південний Судан, Судан, Сирія, Туреччина, Венесуела і Ємен**. Такі напади, як правило, приймали форму сексуального насильства або насильницьких репресій щодо освіти жінок і дівчаток.

GCPEA більш глибоко вивчила **вплив нападів на навчальні установи для жінок і дівчаток** як в **Нігерії**, так і в ДРК. GCPEA виявила, що після конфлікту дівчатка повертаються в школу рідше, ніж хлопчики, тому що вони менш здатні платити за шкільне навчання, причому сім'ї віддають пріоритет освіті для хлопчиків, і вони побоюються сексуального насильства і загальної незахищеності в школі або по дорозі до/зі школи.²⁰ GCPEA також встановила, що дівчатка, завербовані збройними групами, стикалися з клеймом ганьби і соціальною ізоляцією через шкідливі соціальні норми, які змушували їх соромитися або боятися повертатися в школу.²¹ У Нігерії викрадення і примусові шлюби школярів з членами ісламістського угруповання «Боко Харам» перешкождали відвідуванню дівчатками школи і завершенню їхньої освіти.²²

Позитивні події

Протягом даного звітнього періоду міжнародні і місцеві структури вжили значних дій для захисту учнів, вчителів, шкіл і університетів від нападів. Активність зросла разом зі схваленням і реалізацією Декларації про безпеку шкіл, добровільної політичної декларації, відкритої для підписання в 2015 році з метою захисту освіти від нападів.

Станом на травень 2020 року 104 країни схвалили Декларацію про безпеку шкіл. Дані країни пообіцяли вжити заходів для запобігання нападам на освіту і використанню шкіл і університетів у військових цілях, для збору і представлення даних про напади, створення систем запобігання та реагування на напади, і залучення до відповідальності осіб, винних у даних злочинах.

З 2015 року такі країни, як **Кот-д'Івуар, Нова Зеландія, Норвегія, Філіппіни, Швейцарія та Сполучене Королівство**, схвалили Декларацію і внесли поправки до своєї військової доктрини або до законодавства, що забороняє або обмежує використання шкіл збройними силами.²³ За даними Групи експертів з Ємену після підписання Декларації про безпечні школи з деяких шкіл в **Ємені** почали відходити урядові збройні сили.²⁴ Серед 12 країн, які схвалили Декларацію про безпечні школи в 2015 р., де, щонайменше, одна школа використовувалася у військових цілях, GCPEA виявили зниження з приблизно 160 зареєстрованих випадків використання шкіл у військових цілях в 2015 р. до 80 випадків в 2018 р.²⁵

У **ЦАР** озброєна група підписала План дій зі Спеціальним представником Генерального секретаря ООН з питань дітей і збройних конфліктів (SRSG CAAC), який включав в себе зобов'язання утримуватися від нападів на школи, перший такий план дій з включення зобов'язання покласти край такому насильству.²⁶ **Малі, Нігерія і Ємен** разом з іншими країнами заснували національні комітети зі здійснення Декларації з метою посилення захисту освіти.²⁷

Високопоставлені чиновники висловили підтримку Декларації про безпеку шкіл, в тому числі Генеральний секретар ООН Антоніу Гутерріш, який закликав всі держави підтримати Декларацію в своїх щорічних доповідях про дітей і збройні конфлікти в 2018 і 2019 рр., а також колишній Верховний комісар ООН з прав людини Зейд Раад Аль Хусейн. Декларація також була відзначена державами і партнерами в ході відкритих дебатів Ради Безпеки ООН щодо захисту цивільних осіб, з питань дітей і збройних конфліктів, з питань жінок і миру та безпеки, а також Ради з прав людини.²⁸

Декларація про безпеку шкіл також отримала визнання під час Третьої міжнародної конференції з безпечних шкіл, організованої урядом Іспанії, в якій взяли участь 80 країн і 35 організацій ООН і громадянського суспільства.

РЕКОМЕНДАЦІЇ

Незважаючи на помітні успіхи в захисті освіти від нападів, GCPEA визнає, що необхідно ще виконати велику роботу із захисту учнів, вчителів та працівників, а також навчальних закладів від нападів на всіх рівнях. Нижче наведені основні рекомендації GCPEA:

- **Держави повинні схвалити, впровадити і підтримати Декларацію про безпечні школи для того, щоб усі учні і викладачі могли вчитися і викладати в безпеці.**
- **Збройні сили і збройні угруповання не повинні використовувати школи і університети у військових цілях, в тому числі шляхом застосування Керівництва із захисту шкіл і університетів від використання у військових цілях під час збройних конфліктів.**
- **Державам і іншим контролюючим органам слід посилити моніторинг і звітність про напади на освіту, включаючи поділ даних за типом нападів на освіту, за статтю, віком, місцем розташування, відповідальною особою чи групою, кількістю днів, протягом яких установа була закрита, і типу установи для того, щоб поліпшити зусилля для запобігання та реагування на напади на освіту.**
- **Держави і міжнародні органи правосуддя повинні систематично розслідувати напади на освіту і справедливо переслідувати винних.**
- **Державам і іншим установам слід надавати недискримінаційну допомогу всім жертвам нападів на освіту, незалежно від статі, етнічної приналежності, соціально-економічного становища або інших характеристик, беручи до уваги їхні особливі потреби і досвід, засновані на гендерній уразливості і потенційній уразливості, наприклад, інвалідність і вимушене переміщення.**
- **Постачальники освітніх послуг повинні гарантувати, що освіта сприятиме миру і забезпечуватиме фізичний і психосоціальний захист для учнів, в тому числі шляхом усунення гендерних стереотипів і бар'єрів, які можуть викликати і посилювати напади на освіту.**
- **Держави, при можливості, повинні підтримувати безпечний доступ до освіти під час збройного конфлікту, в тому числі шляхом роботи зі шкільними та університетськими спільнотами і всіма іншими зацікавленими сторонами з метою розробки стратегій щодо зниження ризику нападів і всебічних планів забезпечення безпеки та захисту в разі таких нападів.**

- ¹ Ahmad Alghobary and Faisal Edroos, “Yemen bus massacre: How a joyful excursion ended in sheer horror,” *Al Jazeera*, August 16, 2018.
- ² Nima Elbagir, Salma Abdelaziz, Sheena McKenzie, and Waffa Munayyer, “The schoolboys on a field trip in Yemen were chatting and laughing. Then came the airstrike,” CNN, February 27, 2019; “A Year After His School Bus Was Attacked, a Little Boy In Yemen Is Still Dreaming of a Safe Future,” Save the Children, August 2019; “Yemen: Coalition Bus Bombing Apparent War Crime,” Human Rights Watch news release, September 2, 2018; Ahmad Alghobary and Faisal Edroos, “Yemen bus massacre: How a joyful excursion ended in sheer horror,” *Al Jazeera*, August 16, 2018.
- ³ UN Security Council, “Children and armed conflict in Yemen: Report of the Secretary-General,” S/2019/453, June 3, 2019, para. 35.
- ⁴ Eric Schmitt, “U.S. Commander Urges More Transparency in Yemen Strike on School Bus,” *The New York Times*, April 27, 2018.
- ⁵ “Yemen: Coalition Bus Bombing Apparent War Crime,” Human Rights Watch news release, September 2, 2018; See also: The Civilian Impact Monitoring Project partners verified a total of 51 civilian fatalities and 79 civilian injuries in the attack, the majority of whom were children.
- ⁶ Eric Schmitt, “U.S. Commander Urges More Transparency in Yemen Strike on School Bus.”
- ⁷ “What would you do - take one child to the hospital or feed the others?,” Save the Children, 2019.
- ⁸ GCPEA, “Safeguard Yemen’s Future: Protect Education from Attack,” Briefing Paper, February 2019, p. 3.
- ⁹ Geert Cappelaere, “Attack in Afrin, Syria, kills three children and causes significant damage to school,” UNICEF Statement, July 12, 2019; UNICEF, “Fast Facts: Syria Crisis,” UNICEF, August 2019, p. 2.
- ¹⁰ UNICEF, “Fast Facts: Syria Crisis,” November 2019, p.2.
- ¹¹ UN News, “Over 80 per cent of schools in anglophone Cameroon shut down, as conflict worsens,” Press release, June 21, 2019.
- ¹² “Cameroon kidnap: 170 students freed,” *BBC News*, February 18, 2019.
- ¹³ UNICEF, “School closures in the Sahel double in the last two years due to growing insecurity,” Press release, February 27, 2019.
- ¹⁴ Sophie Douce, “‘We live with the daily fear of being attacked and kidnapped’: teachers go back to school in fear in Burkina Faso (‘On vit chaque jour avec la crainte d’être attaqué et enlevé’: rentrée la peur au ventre pour les profs au Burkina Faso),” *Le Monde*, September 30, 2019.
- ¹⁵ Amos Fofung, “‘I’ve not gone to school again’: The student victims of Cameroon’s crisis,” *African Arguments*, May 14, 2019.
- ¹⁶ UN Human Rights Council, “Detailed findings of the Independent International Fact-Finding Mission on Myanmar,” A/HRC/42/CRP.5, September 16, 2019.
- ¹⁷ UN Security Council, “UN General Assembly and Security Council, “Children and armed conflict: Report of the Secretary-General,” A/73/907-S/2019/509, June 20, 2019, para. 194.
- ¹⁸ GCPEA, “It Is Very Painful to Talk About”: Impact of Attacks on Education on Women and Girls, (New York: GCPEA, 2019), pp. 39-41.
- ¹⁹ GCPEA, “All That I Have Lost”: Impact of Attacks on Education for Women and Girls in Kasai Central Province, Democratic Republic of Congo, (New York: GCPEA, 2019), p.38.
- ²⁰ GCPEA, “All That I Have Lost”.
- ²¹ GCPEA, “All That I Have Lost”.
- ²² GCPEA, “I Will Never Go Back to School: The Impact of Attacks on Education for Nigerian Women and Girls,” (New York: GCPEA, October 2018), p. 42.
- ²³ Swiss Armed Forces manual on the law of armed conflict, addition of May 1, 2019; Ministry for Defense, Human Security in Military Operations, Part 1; Directive, JSP 1325, v. 1.0, January 2019, secs. 3:14, 6:1, 6:13, & 6:19-22; New Zealand Defense Force; Manual of Armed Forces Law of Armed Conflict; OM 69 (2 ed). Volume 4, January 8, 2019, as cited in Human Rights Watch, Protecting Schools from Military Use: Laws, Policies, and Military Doctrine, (New York: Human Rights Watch, May 2019, pp. 88; GCPEA, “Use the Guidelines for Protecting Schools and Universities from Military Use,” May 2020; Report of the Oslo Conference on Safe Schools, Ministry of Foreign Affairs, Oslo, Norway, 2015, p. 19; Unpublished GCPEA documents.
- ²⁴ UN Human Rights Council, “Report of the detailed findings of the Group of Eminent International and Regional Experts on Yemen,” A/HRC/42/CRP.1*, September 3, 2019, para. 722.
- ²⁵ GCPEA, “Practical Impact of the Safe Schools Declaration,” GCPEA Fact Sheet, October 2019.
- ²⁶ Office of the SRSG for Children and Armed Conflict, “Action Plan to Protect Children Signed in the Central African Republic,” Press release, June 14, 2018.
- ²⁷ GCPEA, “Practical Impact of the Safe Schools Declaration,” GCPEA Fact Sheet, October 2019.
- ²⁸ GCPEA, “Practical Impact of the Safe Schools Declaration,” GCPEA Fact Sheet, October 2019.

- ²⁹ OCHA, *2019 Humanitarian Needs Overview* (Kiev, Ukraine: OCHA, December 2018), p. 7.
- ³⁰ “Senior Officials Urge Steps to Make Eastern Ukraine Ceasefire Irreversible, Telling Security Council Minsk Accords Remain Largely Unimplemented,” UN Meetings Coverage, SC/13698, February 12, 2019.
- ³¹ See “Daily and spot reports from the Special Monitoring Mission to Ukraine,” OSCE, various dates; ICG, *Ukraine: The Line* (Kyiv/Brussels: ICG, July 18, 2016), Crisis Group Europe Briefing N°81.
- ³² ACLED, *Year in Review 2019*, (Madison, WI: ACLED, 2020), pp. 19, 21.
- ³³ OCHA, *2020 Humanitarian Needs Overview* (Kiev, Ukraine: OCHA, January 2020), p. 4.
- ³⁴ ICG, “*Nobody Wants Us*: The Alienated Civilians of Eastern Ukraine (Brussels: ICG, October 1, 2018), Europe Report N°252, p. i. OCHA, *2020 Humanitarian Needs Overview*, p. 7.
- ³⁵ OCHA, *2019 Humanitarian Needs Overview* (Kiev, Ukraine: OCHA, December 2018), p. 5.
- ³⁶ OCHA, *2019 Humanitarian Needs Overview*, p. 9.
- ³⁷ “Attacks on Education in Ukraine, Situation Report, as of 10 January 2020,” Ukraine Education Cluster, January 10, 2020.
- ³⁸ “Monitoring, Reporting and Responding to Attacks on Education in Ukraine: Guidance Note for the Ukraine Education Cluster staff and partners,” Ukraine Education Cluster, May 21, 2019.
- ³⁹ GCPEA, *Education under Attack 2018*, (New York: GCPEA, 2018), p. 249.
- ⁴⁰ “Attacks on Education in Ukraine: Situation Report, as of April 19, 2019,” Ukraine Education Cluster, April 19, 2019; For 2016 numbers, see GCPEA, *Education under Attack 2018*, (New York: GCPEA, 2018), p. 252.
- ⁴¹ “Attacks on Education in Ukraine: Situation Report, as of April 19, 2019,” Ukraine Education Cluster, April 19, 2019.
- ⁴² A full list of references can be found on GCPEA’s website, https://protectingeducation.org/wp-content/uploads/eua_2020_references.pdf
- ⁴³ OCHA, *2019 Humanitarian Needs Overview* (Kiev, Ukraine: OCHA, December 2018), p. 39.
- ⁴⁴ “Latest from the OSCE Special Monitoring Mission to Ukraine (SMM), based on information received as of 19:30, 15 February 2018,” OSCE, February 16, 2018.
- ⁴⁵ “Latest from the OSCE Special Monitoring Mission to Ukraine (SMM), based on information received as of 19:30, 16 May 2018,” OSCE, May 17, 2018.
- ⁴⁶ *OSCE SMM-Ukraine; JFO HQ press centre; Ministry of Defense of Ukraine; Ukraine General Newswire; Ukrainian News Agency; UNIAN; AFP*, as cited in ACLED, Event ID UKR4892.
- ⁴⁷ “Latest from the OSCE Special Monitoring Mission to Ukraine (SMM), based on information received as of 19:30, 18 May 2018,” OSCE, May 19, 2018.
- ⁴⁸ “Latest from the OSCE Special Monitoring Mission to Ukraine (SMM), based on information received as of 19:30, 11 June 2018,” OSCE, June 12, 2019; “Latest from the OSCE Special Monitoring Mission to Ukraine (SMM), based on information received as of 19:30, 13 August 2018,” OSCE, August 14, 2018.
- ⁴⁹ “Ukraine Education Cluster Meeting in Kyiv and Newsletter,” email received on September 24, 2018.
- ⁵⁰ “Ukraine Education Cluster Meeting in Kyiv and Newsletter,” email received on September 24, 2018; “Ukraine: Humanitarian Snapshot (as of 19 October 2018),” OCHA; *Interfax*, as cited in ACLED, Event ID UKR9218.
- ⁵¹ “Ukraine Education Cluster Meetings in Sievierodonetsk and Kramatorsk and Newsletter,” email received on November 6, 2018.
- ⁵² “Attacks on Education in Ukraine, Situation Report, as of 10 January 2020,” Ukraine Education Cluster, January 10, 2019.
- ⁵³ “Attacks on Education in Ukraine, Situation Report, as of 1 August 2019,” Ukraine Education Cluster, August 1, 2019, p. 1.
- ⁵⁴ “Ukraine Humanitarian Situation Report No. 3,” UNICEF, March 2019, p. 1; “Attacks on Education in Ukraine: Situation Report, as of April 19, 2019,” Ukraine Education Cluster, April 19, 2019.
- ⁵⁵ A full list of references can be found on GCPEA’s website, https://protectingeducation.org/wp-content/uploads/eua_2020_references.pdf
- ⁵⁶ “Ukraine Education Cluster Meeting Reminder and Newsletter,” email received on March 21, 2019.
- ⁵⁷ “Education Cluster Newsletter / Інформація від Освітнього Кластера,” email received on February 6, 2019; “The Ukraine Education Cluster Incident Report: the recent impact of the conflict on education in 2019 - 06 Feb 2019 [EN/UK],” Ukraine Education Cluster, February 6, 2018.
- ⁵⁸ “Education Cluster Newsletter / Інформація від Освітнього Кластера,” email received on February 6, 2019.
- ⁵⁹ “Attacks on Education in Ukraine, Situation Report, 1 January - 25 March 2019,” Ukraine Education Cluster, March 25, 2019; See also: “Latest from the OSCE Special Monitoring Mission to Ukraine (SMM), based on information received as of 19:30, 22 March 2019,” OSCE, March 23, 2019.
- ⁶⁰ “Attacks on Education in Ukraine, Situation Report, 1 January - 25 March 2019,” Ukraine Education Cluster, March 25, 2019.
- ⁶¹ “Latest from the OSCE Special Monitoring Mission to Ukraine (SMM), based on information received as of 19:30, 1 April 2019,” OSCE, April 2, 2019.
- ⁶² Attacks on Education in Ukraine, Situation Report, as of 1 August 2019,” Ukraine Education Cluster, August 1, 2019, p. 1; “Latest from the OSCE Special Monitoring Mission to Ukraine (SMM), based on information received as of 19:30, 14 July 2019,” OSCE, July 15, 2019.
- ⁶³ *DPR Armed Forces Press Service*, as cited in ACLED, Event ID UKR27212; “OSCE Special Monitoring Mission to Ukraine (SMM) Daily Report 248/2019 issued on 19 October 2019,” OSCE, October 19, 2019, p. 3; “Attacks on Education in Ukraine Situation Report, as of 1 November 2019,” Ukraine Education Cluster.
- ⁶⁴ Ukraine Education Cluster, “Incident Report, as of 5 November 2019,” November 5, 2019.
- ⁶⁵ GCPEA, *Education under Attack 2018*, (New York: GCPEA, 2018), p. 252.
- ⁶⁶ “Attacks on Education in Ukraine: Situation Report, as of April 19, 2019,” Ukraine Education Cluster, April 19, 2019.
- ⁶⁷ “Education Cluster Incident Report: School bus with more than 30 children evacuated during shelling in Zaitseve (Donetska NGCA),” Education Cluster,

UNICEF, April 16, 2018; *Donetsk News Agency; Interfax; Novorossia Today*, as cited in ACLED, Event ID UKR3363.

⁶⁸ *OSCE SMM-Ukraine; Donetsk News Agency; Novorossia Today*, as cited in ACLED, Event ID UKR5083; “Ukraine: Grenade explosion on bus kills 1 teen, wounds 3,” *AP*, May 22, 2018.

⁶⁹ “Attacks on Education in Ukraine, Situation Report, as of 1 August 2019,” Ukraine Education Cluster, UNICEF, August 1, 2019, p. 1; “Attacks on Education in Ukraine, Situation Report, as of 10 January 2020,” Ukraine Education Cluster, January 10, 2019.

⁷⁰ See GCPEA, *Education under Attack 2018*, (New York: GCPEA, 2018), pp. 252-253.

⁷¹ Ukraine Education Cluster, “Education facilities damaged by the conflict in 2017 by month,” email shared on December 22, 2017. It should be noted that there is a discrepancy between this number and those included in Ukraine’s Situation Report on April 18, 2019, which included no information about military use of schools occurring in 2017.

⁷² “Attacks on Education in Ukraine: Situation Report, as of April 19, 2019,” Ukraine Education Cluster, April 19, 2019.

⁷³ OCHA, *2019 Humanitarian Needs Overview* (Kiev, Ukraine: OCHA, December 2018), p. 39.

⁷⁴ A full list of references can be found on GCPEA’s website, https://protectingeducation.org/wp-content/uploads/eua_2020_references.pdf

⁷⁵ “Latest from the OSCE Special Monitoring Mission to Ukraine (SMM), based on information received as of 19:30, 25 March 2018,” OSCE, March 26, 2018.

⁷⁶ “Latest from the OSCE Special Monitoring Mission to Ukraine (SMM), based on information received as of 19:30, 23 May 2018,” OSCE, May 24, 2018.

⁷⁷ “Latest from the OSCE Special Monitoring Mission to Ukraine (SMM), based on information received as of 19:30, 31 May 2018,” OSCE, June 1, 2018.

⁷⁸ “Latest from the OSCE Special Monitoring Mission to Ukraine (SMM), based on information received as of 19:30, 12 June 2018,” OSCE, June 13, 2018.

⁷⁹ “Latest from the OSCE Special Monitoring Mission to Ukraine (SMM), based on information received as of 19:30, 1 July 2018,” OSCE, July 2, 2018.

⁸⁰ “Latest from the OSCE Special Monitoring Mission to Ukraine (SMM), based on information received as of 19:30, 6 July 2018,” OSCE, July 7, 2018; “Latest from the OSCE Special Monitoring Mission to Ukraine (SMM), based on information received as of 19:30, 5 July 2018,” OSCE, July 6, 2018.

⁸¹ “Latest from the OSCE Special Monitoring Mission to Ukraine (SMM), based on information received as of 19:30, 18 September 2018,” OSCE, September 19, 2018.

⁸² “Latest from the OSCE Special Monitoring Mission to Ukraine (SMM), based on information received as of 19:30, 19 September 2018,” OSCE, September 20, 2018.

⁸³ “Latest from the OSCE Special Monitoring Mission to Ukraine (SMM), based on information received as of 19:30, 25 September 2018,” OSCE, September 26, 2018.

⁸⁴ “Latest from the OSCE Special Monitoring Mission to Ukraine (SMM), based on information received as of 19:30, 10 December 2018,” OSCE, December 11, 2018.

⁸⁵ “Latest from the OSCE Special Monitoring Mission to Ukraine (SMM), based on information received as of 19:30, 2 January 2019,” OSCE, January 3, 2019.

⁸⁶ “Attacks on Education in Ukraine, Situation Report, as of 10 January 2020,” Ukraine Education Cluster, Save the Children, UNICEF, January 10, 2019.

⁸⁷ “Latest from the OSCE Special Monitoring Mission to Ukraine (SMM), based on information received as of 19:30, 27 February 2019,” OSCE, February 28, 2019.

⁸⁸ “Latest from the OSCE Special Monitoring Mission to Ukraine (SMM), based on information received as of 19:30, 14 March 2019,” OSCE, March 15, 2019.

⁸⁹ “Latest from the OSCE Special Monitoring Mission to Ukraine (SMM), based on information received as of 19:30, 7 April 2019,” OSCE, April 8, 2019.

⁹⁰ “Latest from the OSCE Special Monitoring Mission to Ukraine (SMM), based on information received as of 19:30, 20 May 2019,” OSCE, May 21, 2019.

⁹¹ “Latest from the OSCE Special Monitoring Mission to Ukraine (SMM), based on information received as of 19:30, 5 June 2019,” OSCE, June 6, 2019.

⁹² “Latest from the OSCE Special Monitoring Mission to Ukraine (SMM), based on information received as of 19:30, 28 July 2019,” OSCE, July 29, 2019; “Latest from the OSCE Special Monitoring Mission to Ukraine (SMM), based on information received as of 19:30, 31 July 2019,” OSCE, August 1, 2019; “Latest from the OSCE Special Monitoring Mission to Ukraine (SMM), based on information received as of 19:30, 15 July 2019,” OSCE, July 16, 2019.

⁹³ “Latest from the OSCE Special Monitoring Mission to Ukraine (SMM), based on information received as of 19:30, 23 August 2019,” OSCE, August 24, 2019.

⁹⁴ “Latest from the OSCE Special Monitoring Mission to Ukraine (SMM), based on information received as of 19:30, 26 August 2019,” OSCE, August 27, 2019.

Глобальна коаліція ІЗ ЗАХИСТУ НАВЧАЛЬНИХ ЗАКЛАДІВ ВІД НАПАДІВ

Секретаріат

5-е Авеню, 350, 34 поверх, м. Нью-Йорк, штат Нью-Йорк 10118-3299

Телефон: 1.212.377.9446 · Ел.пошта: GCPEA@protectingeducation.org

www.protectingeducation.org

НАПАДИ НА ОСВІТУ В УМОВАХ ЗБРОЙНОГО КОНФЛІКТУ 2020

(Обкладинка) Хлопчик пише на дошці зруйнованого класу в мухафазі Ідліб, Сирія, липень 2019 року.

© 2019 Партнер «Save the Children» в Сирії, «Hurras Network»

eua2020.protectingeducation.org